

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/299572105>

Okul Öncesi Dönem Özel Çocuklarda Presenteizm Düzeylerinin İncelenmesi- Examination of Presenteeism Level of...

Poster · April 2016

DOI: 10.13140/RG.2.1.1620.3924

CITATIONS

0

READS

36

2 authors:

[Yavuz Erhan Kanpolat](#)

Ataturk University

18 PUBLICATIONS 3 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

[Hakan Sarıçam](#)

Dumlupınar Üniversitesi

250 PUBLICATIONS 124 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Gifted children [View project](#)

Psikolojik Danışma [View project](#)

Okul Öncesi Dönem Özel Çocuklarda Presenteizm Düzeylerinin İncelenmesi

Yavuz Erhan KANPOLAT
Atatürk Üniversitesi, KK Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, yekanpolat@atauni.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Hakan SARIÇAM
Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, hakan.saricam@dpu.edu.tr

1. GİRİŞ

Presenteizm (presenteeism) sınıf, iş, ya da benzer ortamlarda bedensel olarak bulunup, zihinsel olarak var ol(a)mamayı içeren çok güncel bir kavramdır. İş ortamında örgüt psikolojisi kapsamında sıklıkla kullanılan presenteizmin eğitim ortamında kullanımı çok yenidir. Özellikle fiziksel yada ruhsal sağlık problemlerinden dolayı okula gelmemesi gereken fakat zorunda olduğu için veya zorla okula gönderilen öğrencilerde derse etkin katılmama, akademik başarıda azalma, motivasyon düşüklüğü ve memnuniyetsizlik gibi durumlarla kendini gösteren bir kavramdır (Çetintaş & Sarıçam, 2016). Presenteizmin en belirgin çıktısı performans ve verimliliğin düşmesidir (Sarıçam & Akgül, 2015).

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma grubu

Çalışma grubunu Kütahya ilinde özel gereksinimli çocuklarla eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdüren 18 öğretmen 133 özel çocuğu değerlendirmiş (19'u kaynaştırma öğrencisi); ayrıca 5 okul öncesi öğretmeni 67 normal öğrenciyi değerlendirmiştir. Çocukların yaşları 3 ile 8 arasında değişmektedir.

2.2. Veri toplama araçları

Veri toplama aracı olarak Çocuklar İçin Presenteizm Ölçeği-Öğretmen Formu ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu ölçek Sarıçam ve diğ. (2013) tarafından Türkçeye adapte edilen Öğrenciler İçin Presenteeism Ölçeği'nden derlenmiştir. AFA sonucu 10 madde, iki alt boyutta toplanmış; madde faktör yükleri .32 ile .61 arasında sıralanmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı .78 olarak bulunmuştur. Madde analizi sonucu düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .28 ile .54 arasında sıralandığı tespit edilmiştir.

Çocuk Presenteizm Ölçeği-Öğretmen Formu örnek maddeler

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman
Bu çocuk,					
1. Zor olan ödevleri (derslerini ya da görevleri) bitiremez	1	2	3	4	5
4. Ödevlerini (derslerini ya da görevleri) tamamlayacak yeterli enerjiye sahip değil.	1	2	3	4	5
10. Sınıfta uykusu gelir	1	2	3	4	5

2.3. İşlem

Verilerin analizinde grup içi denek sayıları az olduğundan ve veriler normal dağılıma sahip olmadığından parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Önem düzeyi olarak $p < .05$ alınmıştır.

Erken çocuklukta özel eğitimin temel amaçlarından biri performansa dayalı beceri kazandırmak (Kırcaali-İftar, 2000a; 2000b) olduğu için özel gereksinimli çocukların presenteizm düzeyini belirlemek önem arz etmektedir. Erken çocuklukta özel gereksinimli bireylerin presenteizm düzeyini değerlendiren yurt içi ve yurt dışı çalışmaların eksikliği bizi bu çalışmaya teşvik etmiştir.

AMAÇ

Bu çalışmanın temel amacı okul öncesi dönem özel gereksinimli çocuklarda presenteizm düzeylerini incelemektir. Araştırmanın diğer bir amacı Çocuklar İçin Presenteizm Ölçeği-Öğretmen Formu'nun ilk psikometrik özelliklerini incelemektir.

BULGULAR

- Karşılaştırma analizlerinde özel çocukların normal akranlarına göre presenteizm düzeyleri yüksek çıkmış ve bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.
- Kaynaştırma öğrencilerinin özel eğitim okullarındaki öğrencilere oranla presenteizm düzeyleri daha düşüktür.
- Ayrıca özel çocuklar arasında otizimli olanlar, diğer özel akranlarına göre daha yüksek presenteizm düzeyine sahiptir. Başka bir ifadeyle sahip olunan özel gereksinim alanına göre presenteizm düzeyleri farklılaşmaktadır.
- Özel çocuklarda cinsiyete göre presenteizm düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

- Otizimli bireylerin daha yüksek presenteizm düzeyine sahip olmasının nedeni, otizimli bireylerin "Uzun süreli görsel dikkat eksikliği" ve "Ortamdaki bir nesneye sabitlenme" (Bodur & Soysal, 2004) gibi belli başlı özelliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.
- Öğretimin bireyselleştirilmesi, performans değerlendirme ve beceri analizlerinde özel çocukların presenteizm düzeylerini saptamak yapılacak bu faaliyetlere destek olabileceği gibi özel çocukların presenteizm düzeylerini farklı değişkenlerle birlikte derinlemesine incelemek sonraki çalışmalar için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.
- Çocuklar İçin Presenteizm Ölçeği-Öğretmen Formu'nun ilk psikometrik değerlerine göre çocukların presenteizm düzeyini değerlendirmede kullanılabileceği söylenebilir.

3. ULUSAL DİSİPLİNLERARASI ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜDAHALE KONGRESİ (UDEMKO2016)

KAYNAKÇA

- Bodur, Ş., & Soysal, Ş. (2004). Otizmin erken tanısı ve önemi. *STED*, 13(10), 394-398.
- Çetintaş, K., & Sarıçam, H. (2016, January). Does school presenteeism minimize school experience: Investigation in Turkish adolescents? *2016 International Education Conference*, 3-7 January, At Orlando, FL, USA. PID:443
- Kırcaali-İftar, G. (2000a). *Küçük Adımlar Gelişimsel Geriliği Olan Çocuklara Yönelik Erken Eğitim Programı'nın aile görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kırcaali-İftar, G. (2000b). Turkey, special education in. C. R. Reynolds ve E. Fletcher-Janzen (Ed.), *Encyclopedia of special education* (pp.1854-1855). New York: John Wiley and Sons.
- Sarıçam, H., & Akgül, İ. (2015, Mayıs). İlkokul öğrencilerinde presenteizm. *VII. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*, 14-15 Mayıs, Sakarya Üniversitesi, Bildiri no: 466, Sakarya, Türkiye.